

Szerkesztőiroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkerekesdésze
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénsek és hir-
detések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 5 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítanak.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitási díjak
soroként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla.

Kiadó tulajdonos: Györgyjakab Márton.

FOMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Vitos Mózes a központban.

Embry Árpád Udvarhelymegyében.

Udvarhely megye mozgalma a csiki pénzügyigazgatóság érdekében.

A testvér vármegye hivatalosan lépett fel Csiknak érdekében. Hivatalosan indított mozgalmat, hogy Csiknak külön pénzügyigazgatóság adassék. Üdvözljük e lépését és örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy Udvarhely megye alispánjának ez ügyben Csik megye közönségéhez intézett átiratát közöljük. Az átirat szövege szerint ez:

Sz. 1042—1891. alisp.

Csikvármegye tek. közönségének. Csikszereda.

Csikvármegye és Udvarhelyvármegye pénzügyi adminisztrációjának céljából Székelyudvarhelyen felállított m. kir. pénzügyigazgatóság szervezése óta, s különösen első évi ügyforgalmának áttekintése után Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága arról győződött meg, hogy ezen pénzügyigazgatóság tömeges ügyforgalma, valamint a hatósága alá beosztott két testvér-törvényhatóság területe között létező nehéz közlekedési viszonyok miatt ama nagy feladatnak, melyet tőle úgy az államkincstár, mint az adózó polgárok vitális érdeke méltán megkövetelnek, a legnagyobb erőfeszítés, sőt a pénzügyi közegek személyzetének szaporításával sem leendő képes megfelelni.

Kétségtelenül igazolja ezen feltevést egyebek között a két törvényhatóság egymástól, izolált fekvése — a vasúti összeköttetés hiánya, mely a pénzügyi tisztviselőt arra kényszeríti, hogy székhelyéről elindulva, 400 kilométer hivatalos útazást teljesítsen tengelyen, csak valamelyik határszéli vámhivatalt meglátogassa. Már maga ezen egy körülmény elegendő annak bebizonyi-

tására, hogy a mostani szervezet célszerűtlen és ennek keretében egy modern pénzügyi adminisztráció lehetetlen.

Ha pedig figyelembe vétetik azon döntő szempont, hogy minden vonalon fejlődésben levő Magyarország első sorban kénytelen pénzügyi viszonyait rendezni, az állampolgárok áldozatkészségét hova-tovább fokozott mérvben igénybe venni, az államkincstár törvényes követeléseit behajtani — biztosítani és ezzel szemben az adófizető polgárok jogos érdekeit a mostani pénzügyi adminisztráció tömkelegébe a jogtalan követelések és zaklatások ellen megvédelmezni: további bizonyításra nem szorul annak igazolása, hogy mind eme nagy és nemes feladatoknak megoldása a mostani szervezet keretében lehetetlen.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága tehát folyó évi január 19-én megtartott rendes havi ülésében 68. sz. alatt a felsorolt indokok alapján elhatározta, hogy feliratilag megkeresi pénzügyminiszter ur ő nagyméltóságát, hogy kegyeskedjék Csikvármegye törvényhatósága részére Csikszereda székhellyel egy külön magyar kir. pénzügyigazgatóságot mielőbb szervezni és ezáltal a székelyudvarhelyi m. kir. pénzügyigazgatóságot abba a helyzetbe juttatni, hogy feladatának megfelelően, — és egyúttal engemet odautasított, hogy erről Csikvármegye tekintetes közönségét értesítvén keressem meg a tekintetes közönséget az iránt, hogy Csikvármegye is a maga részéről felirattal járuljon pénzügyminiszter ur ő nagyméltóságához a már jelzett pénzügyigazgatóság szervezése tárgyában.

Részemről azon meggyőződésben vagyok, hogy miként a székely történelem tanúsága szerint a múltban, úgy jelen fejlődésünk alapján a jövőben is Csik- és Udvarhelyvármegyék közönsége egymás érdekeinek kölcsönös támogatására voltak és lesznek

utalva; és ebben a meggyőződésben örömmel és bizalommal ragadom meg a jelen alkalmat, és tisztelettel keresem meg a tek. vármegye közönségét arra, miszerint sziveskedjék pénzügyminiszter ur ő nagyméltóságát egy indokolt feliratban lehető sűrűn megkeresni az iránt, hogy Csikszereda székhellyel egy m. kir. pénzügyigazgatóságot mielőbb felállítani és szervezni kegyeskedjék.

Kelt Székely-Udvarhelyen, 1891. évi január hó 25-én.

Dr. Török Albert,
alispán.

Ez átirathoz nem kell bővebb commentár és most rajtunk a sor, hogy saját érdeklünkben mindent elkövessünk a már régen ohajtott pénzügyigazgatóság megnyeréséért.

A csikszentkirályi körorvosi állomás betöltéséhez.

— 1891. február 2.

(V. M.) Ma a magyar nemzeti közszellem minden irányban a magyar nemzeti állameszmének hódol s minden igaz honfi lélek ezen eszme jogosult erősítésén és fejlesztésén fáradozik

E magasztos és messze jövőre irányuló nagy nemzeti eszmének megtestesítési törekvése vonul át különösen közegészségügyi törvényeinken, midőn azok nemcsak az ember szellemi és nyers anyagi életét és erejét, hanem az ezek fenntartási szükségleteiül teremtett állapotok egészségügyi ügyét is felölelik. Ezt meg is értik azok, kik az emberiség életében az állami, a nemzetek életében a nemzeti, az ember életében a szellemi és testi élet istenileg alkotott felsőbbségét és becsét fel tudják fogni, az iránt érzékkel bírnak s azt a nyers állati élet- és erővel egybevetve, a kettő között különbséget tudnak tenni.

Midőn tehát egy élet megmentéséről van szó, nincs helye a garasos gazdálkodásnak. Ezt más uton is az élet megmentésével kell megvalósítani. Azért a közegészségügyi törvény és

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

A Gyilkos-tó.

EREDETI ELBESZÉLÉS.

Ira: Hochschild Lajos.

(Folytatás)

Ősz van. Hűvös szél rázza a fákat, szomorúan hullanak a fák, virágok levelei, suttogva a mulandóságról, enyészetről. Olyan a természet, mint az elhagyott kebel, melyből az élet utolsó parázsa is kialudni készül. A Szentmiklósról vezető úton szegényes ruhába burkolt nő halad. Vonásai a kiváló szépség nyomait viselik magukon; teli bánattal, keserűséggel. Juliska — volt. Nem mert bemenni szülőfalujába, a temető árkában várta be az alkonyt, hogy ennek palástja takarja el az emberek szemétől. A mezőszélen folytatta azután útját a malomig. Feljajdult, mikor szemébe tünt a lézgett ház. Kínos sejtelem támadt szenvedő lelkében, hátha az édes apját is szerencsétlenség érte?

Bejárta a romokat, nem találja-e meg valahol? Pusztaság, néma volt ott minden, irtózatot emléke egy letűnt életnek. Az éjtelme egy omladvány mellett töltötte sírva, sokat szenvedve s kérte Istent, hogy bár a romok közzé temetné őt is. — Ugyis már földönfutóvá lett, se becsülte, se hazája. Elgondolta, hogy mily esztelen volt, mikor hitelt adott a csábításnak.

Hajnalba meglátta őt egy öreg asszony, ki fadarabokat keresgélt ott. Azt hitte, hogy valami koldusféle. Megszánta s becsalogatta magához. — Juliska tőle tudta meg a borzasztó szerencsétlen-

séget. Az öregasszony pedig jobban-jobban szemügyre vevén a leányt, nagyon hasonlónak találta Pongrácz Juliskához, — annál inkább, mert sokat kérdezősködött a molnár felől.

Végre is rájött, hogy Pongrácz Juliska az a számandó teremtes. Nagyon megsajnálta, hogy így elpusztult a szép leány. Sokat kellett szenvednie, hat még mit fog kiállani, ha megtudja atyja szerencsétlen állapotát. Az öregasszonynak is szorongatta valami a szívét s ahg tudta visszazsiritani kibuggyanó könyeit.

Mikor Juliska apjára fordítá a beszédet az az öreg asszony, sok kerülő szót hordott össze, hogy a szegény leánynak különben is vérző szívét ne sebezze meg jobban.

Juliska megértvén, hogy apja valahol a rengeteg erdőben bolyong, nem tudott tovább maradni. Felkészült; hiába tartotta el az öreg néne a sok veszélyt, melyeknek kiteszi magát, a leány megmaradt szándékában, nem gondolt a veszélyre. Jó messze benn az erdőben találkozott egy öreg pásztorral, ki elkalauzolta őt oda, hol a szerencsétlen molnár tartózkodni szokott. A sziklák s a tövises véresre hasogatták lábait, kezeit, azonban mindezt elnyomta az a nagy fájdalom, melyet keblében viselt.

Egy fatörzsön ült a molnár, mikor leánya feltalálta; szegény Juliska nyakába borult, szólni nem tudott, de annál erősebben zokogott s könyeivel áztatá szerencsétlen apja arcát. A molnár mereven nézett a síró leányra: hiába mondogatta

ez, a mint szóhoz juthatott: „Juliska vagyok, — leánya vagyok!” A molnár lelke nem tudott átörögni a sűrű homályosságon, mely belső világát elborította.

Juliska kezeit tördelte fájdalomában s kimerülten rogyott apja mellé. Az öreg pásztor kezdte vigasztalni, hogy majd feltisztul a szegény ember lelke s még felismerik egymást. Aztán bevezette őket a kis kunyhóba s a hogy tőle kitélt, gondoskodott róluk.

Szentmiklóson pedig gyorsan híre futott, hogy Pongrácz Juliska visszakerült, elhagyatott, számandó állapotban. Józsi az örlő néptől tudta meg. Nem tudott egy percig sem nyugodni, megakarta tudni a valót. Megesett a szíve a leány szerencsétlenségén s nem tudott ellentállani, hogy felkeresésére ne induljon.

Összejárta az egész hegyvidéket s nyomára se akadt. Két nap jött-ment már a rengeteg fenyvesekben, mikor a második alkonyat táján vadászok lármáját hallotta. Önkéntelenül arra fordult, a honnan a zaj jött s csakhamar találkozott egy vadászféle emberrel. Ettől megtudta, hogy Pongrácz Pista uraság barátaival éppen azon napon érkeztek meg a havasok közé. Csak barátai kedvéért jött ide, kik híre hallották, hogy a gyergyói havasokban sok a vad s különösen híres medvéiről. A vadászkürtök már takarodót fúttak.

A Józsi legény szíve égni kezdett az uraság nevének hallatára. Bosszúállás lopódzott szívébe. „Csak ügyeljen az uraság,” mormogta összeszori-

életbiztonság elleni merényletnek tekintjük ama személyes érdekeken alapuló kufárkodást, mely bármely irányban nyilvánulva, közrejátsszik abban, hogy akár egyesek, akár egy község, annál inkább egy nagy kör éveken át kényszerüljenek az orvosi segélyt nélkülözni.

A Csikcsatóság, Szentsimon, Szentimre, Szentkirály, Zsögöd, Szentlelek, Mindszent községekből alakult közegészségi körben Csikszentkirály székhelyvel a körorvosi állomás már 4 év óta üresedésben van. Ezen állomás a folyó évi február hó 3-án d. u. 3 órakor tartott köri gyűlésen vala betöltendő. S mint elnöklő főszolgabíró ur előadá, e negyedszeri pályázatra jelentkezett is egy orvostudor és egy sebész. Említett köri községek képviselői elég tekintélyes számban jelentek meg.

Mielőtt az elnöklő főszolgabíró ur az 1886. évi XXII. tcz. 77. §. szerint a gyűlésen jelölési jogával élt volna, már megelőzőleg indítványoztatik, — sőt 2—3 nappal a választás előtt kapacitálják a választókat, hogy „n e v á l a s z s z u n k” a pályázók közül. — Ugyan hát honnan, miért és mi e „ne válasszunk”, midőn még azt sem tudják, hogy a főszolgabíró ur jelölési választásra a pályázókat vagy nem? Talán a 450 ft meggazdálkodása a tulajdonképpeni ok? Korántsem. Ez csak ajkára volt egyeseknek adva, kik az intrikákba nem láttak be.

Ne keresse tehát senki a választás elhalasztásának — a községi pénztárak megterhelésére történt sokszoros hivatkozásban — a valódi és gyanúsíthatlan indokot. Nekünk a fuvarozás — és azon körülmény, hogy a kevés számú orvosok nagymérvű elfoglaltsága miatt mikor orvosra lenne rögtöni szükségünk, nem kapjuk elő, vagy napokig kell várakozni rájuk, sokkal nagyobb kár, veszedelem és anyagi áldozatokkal jár, mint a mit a felszínre hozott röpké szavak révén megtakarítani mondanak és hirdetnek.

A közegészségügy, a nagymérvű halandóság, a személyes érdekek előtt eltörpülő magasztos nemzeti élet eszméje, a fajfenntartás kötelességérzete e nép minden jóakarója lelkében hangosan sürgeti az állomás rövid időn való betöltését.

Ennyit a jelenből a jövő tanulságul megjegyeznék, mert vagy a törvény, vagy a végrehajtási eljárásba is y módon oly érzékeny érdek van, a mi nem állja ki a józan és tárgyilagos kritikát. S végül egyebekkel együtt, melyeknek fül- és szemtanúja valánk, elhallgatva azt is, hogy a körorvosul helyettesített járásorvos éppen a választás előtti napokon csinálta meg hivatalos (?) látogatásait az orvosválasztásra meghívott köri községekbe: arra kérjük az ismert objektivitással bíró felsőbb hatóságokat, ne engedjék a törvény magasztos intencióját alias intrikák tárgyává alacsonyítottani. Hanem méltóztassanak úgy intézkedni, hogy az állomás közegészségügy félremagyarázhatlan magasztos intenciója értelmében lehető rövid időn töltessék be.

EGYLETI ÉLET.

Visszapillantás a csiksomlyói „Olvasókör” tiz éves működésére.

(Vége.)

A csiksomlyói fürdő sorsa is összefügg a kör tizéves életével. A Kissomlyó nyugoti aljában a szerzetesek birtokán már régebb idő óta használatban volt egy hideg fürdő, mely különösen hűléses bántalmakban hatékonynak bizonyult. Épült is valamelyes deszka falazat a medence köré, ez azonban azonkívül, hogy a kívánalmaknak nem igen felelt meg, ilovel kellő felügyelet s gondozás hiányában rondává és használhatatlanná lett. E fürdőt a rondaságból kiemelni s a miveltebb igényekhez mérten használhatóvá tenni, a „Kaszinó” gondja volt. Az 1881-iki közgyűlés Boeskor Mihály ügyvédet, Adorján Imre és Mórincz Gyula tanárokat bízta meg, hogy a fürdőügyben a szerzetessel, mint tulajdonossal, tárgyalást kezdjenek. A zárda a fürdőt az olvasókörnek készséggel rendelkezésére bocsátotta, csak azt kötvén hogy e szerzet minden tagja díj nélkül fürdőlhessenek. Azonban az összeállított költségvetésből a kör belátta, hogy szegényes viszonyai közt maga nem létesítheti, a mire vállalkozott; azért saját testületéből egy rajt bocsátott ki, mely tőle függetlenül, „fürdő társasággá” alakulva, a maga költségén a fürdőt 1882-ben kiépítette. Van a fürdőnek egymástól külön elfalazott két osztálya, két medenczével — egyik a nők, másik a férfiak számára. — összesen négy vetkezővel s egy, a keleti fürdőrészhez épített örszobával. A fürdő-társaság Imets F. Jákó gymn. igazgató elnökléte alatt a fürdő sorsát mind maig üdvösen intézi.

Habár a kör elsősorban önszükséglet-kielégítése végett alakult s mostoha viszonyai között erejét — kiválólag — önfentartására kellett fordítani, — nem térhetett ki az erkölcsi kötelesség elől ama nagy nemzeti mozgalommal szemben, mely 1885-ben Kolozsvárról kiindulva, országszerte hullámokat vert a hanyatló erdélyrészi magyarság érdekében. Nem volt s nincs igazán érző hazafi, ki megértvén a nagy nemzeti veszedelmet, mely magyar fajunkat több oldalról, de legszembetűnőbbben Erdélyben az eloláhosodás által fenyegeti, — áldozatra ne indult volna az Emke lángoló lelkű titkárának, Sándor Józsefnek nemzetünk romlását sirató panasza. Egyesek és testületek vetélkedve rakták le adományait a hazafeltámasztására. S most, 5 évi fenállás után félmilliót meghaladó készpénzvagyonnal rendelkezik az Emke. Nagy eredmény a mi időnkben, mikor annyi ezer „szent” és „magasztos,” — „legszentebb” és „legmagasztosabb” cél érdekében csigáztatik tul a közönség áldozatkészsége. A csiksomlyói Olvasókör megértette jelentőségét a mozgalomnak, melynél szükségesebb és méltóbb nem indult meg

soha Magyarország földén. Az olvasókör tagjai részint mint rendes részint mint pártoló, sőt mint alapító tagok is (Imets F. Jákó gymn. igazgató, Paál István adófelügyelő, Fodor Ignác ügyvéd) mindjárt az Emke keletkezésekor külön-külön hozzájárultak a memzeti ügyhöz, de kívánatos volna, hogy az olvasókör is, mint testület részt követeljen az önvédelemből. Utánzásra méltó példát szolgálhat a helybeli jótékony nőegyesület, mely 100 forinttal lépett az Emke alapító tagjai közé. Az 1885. november 8-iki ülésen a választmány el is határozta, hogy a kör 100 frttal alapító tag legyen s e célból Katalin napján (november 25-én) akadémiai ünnepélyvel egybekötött táncszertély rendeztessék, melynek jövedelme ten-di az öt év alatt befizetni szándékozott alapítványnak első részletét. Az ünnepély megtörtént, a jövedelem csekély 15 ft 64 kr volt, mely adományképp az Emkének küldetett. A közgyűlés az olvasókör állapotának nyomasztó hatása alatt csak annyit mondhatott ki, hogy alapító tagnak jelentkezik mihelyt olyan helyzetbe jut, hogy az első részletet befizetheti. S az óta nem jutott oly kedvező körülmények közé, hogy óhajtatásának eleget tehessen. De az eszmével nem kell felhagynia. Ha majdan oly boldog kort ér nemzetünk, mikor faji önállóságának s tekintélyének (hinnünk s remélnünk kell!) büszke érzetében kegyelettel tekint vissza azokra, kik egykoron erejükhez mérten a jövőn munkáltak, — legyen a csiksomlyói Olvasókörnek is neve a fajunk léteérti küzdötték ragyogó sorába. Tettel óvhatjuk meg emlékünket az enyészet dúló hatalmától s Olvasókörünk az önfentartására irányuló körben nem követhet el dicsérendőbb tettet, mintha az Emke alapítói közé sorakozik.

Időközben a hivatalok a megye új székhelyére, Csik-Szeredába költöztek át, miért a Kaszinó tagjainak száma is felényire apadott. Háltak is el, mint Boeskor Mihály ügyvéd (1882), Fodor Ignác ügyvéd (1889), Körmeny Lajos körorvos (1890) Balogh Elek vállalkozó (1890). kik az alakulás első napjától fogva buzgó tagjai voltak a körnek. Legyen e rövid felemlítés a kör részéről emlékeknek némi megszentelése. A létszámsökkenéshez járult másnemű nyomorúságként a szállásügy is. A megalakulásból 1888-ig Csikmegye törvényhatósági bizottságának jóvoltából az első évben ingyen, azután csekély bérletért a székházában nyert lakást a kör; de 1888-ban internátussá alakították a székház s ugyanez év őszén kaszinóknak is jóval drágább s az igényeknek mégis kevésbé megfelelő lakásba kellett huzakodnia. Ily viszonyok között nem volt más mód, mint a megcsökkenett bevételt a tagdíjak emelésével gyarapítani. Az 5 frtos évi tagdíjak az 1889. december 26-iki közgyűlés határozata szerint 8 frtra emelődtek.

tott fogakkal, „nehogy a legdühösebb medvével találkozok!” s görcsös öklével mellére ütött.

A vadász már nem hallhatta a legény fenyegetését, a kürtök hangjára eltávozott s gyors lábával eltűnt a hegy fordulánál.

Józi melléből nehéz s forró lélegzetek szakadtak fel, nem a fáradtságtól, hanem a bosszútól s szerette volna magát kidühöngeni a csábitón. Így füstölgött magában mindaddig, míg kiment a meredek és sűrű hegyen, melyről sietve haladt le a völgybe, — mert az alkony már csak a hegyek csúcsain ragyogott.

Amint leért a völgybe, egy kis kunyhóra talált, mely csak kapaszkodva állott a patak lejtőjén. Zokogás ütötte meg a fülét; halkán, félve, kétszer-háromszor megkerülte a kunyhót, a zokogás jobban-jobban lekötötte figyelmét, s valami különös sejtelen nehezedett szívére. Benyitott a kunyhóba s majd sóbálvánnyá vált, mikor szemei Juliskát s a molnárt megpillantották. Juliska erre még jobban zokogott, a molnár pedig bamba szeműt egyikről a másikra jártatá. Józsinak szívelelke a szemében volt, oly mereven nézte a lányt. Kereste arcán a rózsákat, szemeiben a csillag fényét, de nem találta. Elhervadtak a rózsák, kialudt a fény s helyökbe a halovány bánat ült.

Vége Józsi erőt vevén magán, megszólítja Juliskát.

— Miért nem jöttök vissza a faluba? Talán akadna még ember, kinek nem fordult el a szíve tőletek?

— A mi tájdalmunkat már emberi könyörület nem gyógyíthatja meg, ennek már csak a sirhalom való — mondá a leány.

— Szemrehányást nem akarok tenni, szíved sebeit felszaggatni nem akarom — folytató a legény — látom anélkül is eléggé vérzenek azok, hanem beszéld el röviden: van-e gyűlölet szívedben a csábitó iránt? Ha van, úgy bosszút állok én rajta, — s megfenyegette a tájat, a hol a vadászok tanyáztak.

— Nem egy ember okozta az én sorsom mostohaságát, jól tudhatja kigyelmed.

— Tudom, tudom — mondogató a legény. Én is, apád is, meg az a csábitó is.

— És még hozzá teheti kelmed — szakította meg a legény szavait Juliska — hogy magam is. Szegény apám, bizonyosan már akkor nem tudott tisztán gondolkozni. De nem vádolom, Isten büntető ostroma eléggé sújtotta ezért. Csak magam vádolom, hogy oly könnyen el tudtak velem hitetni mindent: hogy kelmed másnak adta a szívet s hogy engem ugyanis csak hitegetett — annál inkább hihettem ezt, mert házunkat is oly egyszerre s könnyen hagyta el, mintha semmi sem kötötte volna oda.

— Ugy volt, igaz — mondá sóhajtván a legény — de mit tehettem mást; jól láttam, hogy szerencsétlen apám boldogságunk útjában oly nagy szikla volt, melyet én nem hengeríthettem ki az utból. De mond csak, szerettel-e akkor, szeretsz-e még most is?

— Én azt hittem — mond a leány — hogy érzi kelmed is a melegséget, melyet szívedben hordék, s melyről azt hívém, hogy minél mélyebben van, annál erősebbek sugarai. Ajkaim helyett e sugarakra bízom szíved titkát, hogy mondják el kelmednek. Most szeretem-e? A szerelemnek most csak emlékezete van szívedben, melynek sugarai többé nem melegségről, hanem bánatról, szenvedésről beszélhetnek kelmednek, mint a hold hideg fénye, mely e forró nap hideg sugarait tükrözi vissza akkor, mikor az már lenyugodott. Az én életem napja lenyugodott és sötét felhők takarják lelkemet, sötétebbek, mint odakünn az égi felhők, melyeket a nap útján a szélvész kerget felfelé.

— De Juliska, ha most haragos felhők borítják is az eget, reggelre ismét kisüthet a ragyogó nap. A te lelked napja is kisüthet.

— Csakhogy az ég felhői is, ha megnyílnak villámai és csatornái, elpusztítják a vidék virágait s a vihar összetörheti a fákat s a holdnap egy elpusztult vidékre vetheti könnyes szemét; a szív háborgó viharja is így elpusztíthat lelkünk világában mindent és sivar pusztaságot hagy maga után.

Csend követte e szavakat, miközben a leány egy méceszt gyújtott meg a kunyhó sarkában egy lapos kővön, melynek sugarai a kunyhó töredezett ablaküvegén s a boronák nyílásain reszketve hatoltak ki a künn uralgó koromsötétbe.

(Folyt. köv.)

Megemlítem, hogy a tagok száma a lefolyt 10 év alatt 80, az összes bevétel pedig 2700 forint volt.

Mielőtt visszapillantásomat befejezném, hálaosan kell megemlékezni azokról a tagokról, kik a körben, mint tisztviselők huzamosan közreműködtek. Még az első év végén Imet, s F. Jákó főgymn igazgató választott meg elnöknek, ki e tisztben mind maig vezeti a kör ügyeit s s kiválólag oda hat, hogy az olvasókör szükségességének érzetét a mi kicsiny társadalmunkban ébren tartsa. Rajta kívül különös elismerést érdemelnek: Pál Gábor és Jakab Antal gymn. tanárok a körnek egymást követve pénztárnokai. A legtöbb nehézséggel, kellemetlenséggel járó tagdíjbeszedés terhére ők szívesen viselték. Már a második évben gazdává Glósz Miksa gymn. tanár lett, kit e tisztben mindvégig megtartott a kör bizalma. Sánta Simon megyei iktató több éven keresztül vezette a gyűlések jegyzőkönyveit s időközönként a kör beléletéről tudósításokat közölt a székely érdeklő lapokban. A dorján Imre gymn. tanár, Pál István adófelügyelő és Salamon Alajos adóhivatali ellenőr voltak a számadások rendes megvizsgálói.

A lefolyt tíz év szakadatlan képét tárja fel a küzdelemnek. Küzdött körünk a létért s fenntartotta magát tíz hosszú éven keresztül. Jövője cseppet sem mutatkozik rózsásabbnak, mint múltja; de éppen a múlt jogosít fel arra a reményre, hogy e kör, a csekély számu intelligencia vállain bár, — megéri a következő tíz évet is.

Fülöp Árpád,
tanár, mint a kör jegyzője.

TANÜGY.

Topliczai emlékek.

Topliczán tanítói gyűlés volt. Ezen faktumnak e négy szoból álló közlése után akár le is tehetnénk a tollamat. A szakavatottaknak teljesen elég volna ennyi is; ezen keretbe ők minden hosszabb magyarázat nélkül is a legszebb képet tudnák illeszteni, de hát nem lehet mindenki szakavatott, s különösen nem tanító, sokan lehetnek, kik nem tudják, mit tesz ez a szó „Toplicza” s mit jelent az, hogy Topliczán tanítói gyűlés volt, azért, hogy a tiszt. nem szakértő világ is némi halvány fogalmat alkothasson magának a topliczai „viselt dolgokról”; ezen szerény igényű karczolatban, a t. szerkesztő ur becses engedelméből és jó akaratából egy-két vonással „ecsetelni” szándékozom a tanítói gyűléshez fűződő topliczai emlékeket.

A topliczai emlékek súlypontját nagyon természetesen maga a gyűlés képezte; ezen cselekvény háttérül pedig a tapasztalt magyaros vendégszeretet szolgált.

A gyűlést Hochschild Lajos egyesületi elnökünk magvas beszéddel nyitotta meg. Magának a gyűlésnek a leírását az enyémmel hivatottabb, — illetve hivatalosabb pennára bizom*) én csak azt kívánom megemlíteni, hogy a huzamos, figyelemfárasztó, komoly foglalkozás közepette valóságos lelki frissítőt szolgált Adám kisasszony kollégánk szavallata. A „Dalnok bújt.” érzéssel, természetesen, szóval egészen úgy adta elő, a hogy csak kellett. A nyert tapsok méltán ki voltak érdemelve.

A topliczai t. közönség azzal is kifejezte a tanügyi iránti meleg érdeklődését, hogy a gyűlésen annak több férfi és női tagja is megjelent; Ur-mántzy J. ur pedig a gyűlés folyamán 2 forinttal az egyesület alapító tagjává lett. Kivüle még ren-tagoknak iratkoztak be: Karácsony Gerő, Popescu János, Fehér József, Giacomuzzi Vigilo, Kolbász József, Giacomuzzi Tita urak.

A gyűlést régi szokás szerint társas ebéd követte, melyben úgy szellemi táplálékokról, mint az anyagi ételek és italokról bőven volt gondoskodva. A felköszöntök sorát az egyesületi elnök kezdte meg szép beszédben, éltetve az egyesület tiszt. elnökét. Ebéd végén a társaság zenekísérettel mellett elénekelt a Hymnuszt és a Szózatot.

Ezzel azonban még nem volt kimerítve a program; este a topliczai lelkes aranyifjúság a tanítók tiszteletére bált rendezett, melyen a helybeli intelligencia teljes számban jelent meg. A bál fesztelen jókedvvel folyt le s a zene utolsó akkordjaiba már a kakasok is beleénekeltek.

*) A gyűlés az egyesület lapján a „Csiki Lapok”-at választotta, mint a mely lap t. szerkesztője a tanügyi közleményeknek szívesen szolgált helyet szorítani.

A topliczai tanítógyűléseknek jó híre van, s ez a jó hír az idén sem szállott, vagy ha igen, akkor csak fölfelé.

A gyönyörű vidéken fekvő Topliczán a földből 26° C. meleg víz bugyog föl, innét lehet, hogy itt a baráti érzelmek is „mintha” legalább 26 fokkal melegebbek volnának, mint egyebütt. A gyergyóvidéki tanítóegyesület az idén is a legszivesebb fogadtatásban részesült a helybeli intelligencia részéről, nem mulaszthatjuk el tehát, hogy e helyen is kifejezést ne adjunk köszönetünknek a szíves vendéglátásért.

Nyers Károly.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Csikmegye közigazgatási bizottsága f. hó 9-én tartotta meg rendes havi ülését, melyről tárgyhalmazz miatt csak jövő számunkban fogunk megemlékezni.

— Felső vizsgák. A csikszeredai gazdasági irányú felső népiskolában a félévi vizsgák f. hó 6-án folytak le. Éltelék kir. tanfelügyelő, Bőjthy Endre és Dr. Molnár József iskolaszéki biztosok és Madár Imre megyei főjegyző jelenlétében szép eredménnyel.

— Halálhíradás. Vitéz Károly nyug. r. k. lelkész, ki huzamosabb ideig városunkban is lakott, f. hó 9-én Csik Somlyón hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 11-én délután 3 órakor lesz. Nyugodjék békével!

— Közgyűlés. A csikmegyei körlelkészesség hívei f. hó 8-án tartották meg évi közgyűlésüket Borbath Pál körlelkész elnöke alatt. A gyűlés első tárgyát képezte a körlelkész jelenlét, melyből kiemeltük a következőket: A körlelkészesség területén született 7 fiú és 8 leány összesen 15, meghalt 9 férfi és 1 nő, összesen 10. Házasságra lépett 7 pár. A ref. vallásra tért 18 görögkatholikus. A ref. vallásról a róm. k. hitre tért 18. Ugyanazok, kik a gör. kath. hívek közül jöttek át. Múlt évi szaporodás 8. Ezután Lakatos Mihály terjesztette elő a számvizsgáló bizottság jelentését, melynek alapján Baksti Gáspár gondnok a számadások terhe alól felmentetett s részére önzetlen, buzgó és áldozatkész működéséért jegyzőkönyvi elismerés szavaztatott. Egyházi tanácsosokká választottak: Gyárfás László, Csanádi Béla, Szász Lajos, Dapsy Frigyes, Szentimrei Dániel, Tolvaly Albert, Kövér György, Kiss Dénes, Reszner Gyula, Imre Ferencz, Dr. Csizsér Miklós, Soos Lajos, Kovács Bálint, Hatházi Áron.

— Házasság. F. hó 2-án Kiss Lajos kézdí-vásárhelyi, segédtelekkönyvvezető házasságra lépett Benkő Mariska asszonnyal. Gratulálunk.

— A „Csikszeredai dal- és zene-egylet” rendes közgyűlését f. hó 15-én fogja megtartani az egylet helyiségében (kir. közjegyzői iroda). Az egylet választmánya utóbbi ülésében elhatározta, hogy az 1890. évről hátrálékban levő, alapszabály szerinti köteles második hangverseny 1891. márczius 1-én a „Csillag” termében fog megtartani, melyre az alapító és pártoló tagok két-két tiszteletjegyet vehetnek. Előre is jelezhetjük, hogy a hangversenybizottság ezen hangversenyműsorát is a legnagyobb gondal fogja összeállítani, hogy a közönség műgyényeit kielégíthesse s egy élvezetes estét szerezzen.

— Esküvő. Fejér István csikszépvízi birto-kos f. hó 3-án tartotta meg esküvőjét Kézdí-Vásárhelyen Özv. Divid Istvánné szép és szeretetreméltó kedves leányával, Annával. A vőlegény részéről a násznagyi tisztet Zakariás Istvánné, született Fejér Mária és Dr. Fejér Antal csikszeredai ügyvéd teljesítették; a menyasszony násznagyi voltak: Császár József és neje. A esketési szertartást a vőlegény bátyja, Fejér Manó, a sepsiszentgyörgyi róm. kath. egyház jeles plebánosa végezte, klasszikus szépségű és a könnyekig megható beszéddel áldotta meg az ifju pár frigyét. Az esküvő után Kézdí-vásárhelyen az örömanya vendégszerető hazánál számos résztvevő jelenlétében — gazdag lakoma volt, melynek díszét és fényét nagyban emelték a szelleműs, szebbnél szebb pohárköszöntők. — F. hó 4-én az impozáns násznép hosszú kocsisoron a szép menyasszonyt új otthonába, a férj állandó lakására, Csik-Szépvízre kísérte, a hol családias estebéd volt, a melyen szintén nem hiányoztak a pohárköszöntők alakjában kifejezett szívből eredő jókívánások. — Részünkről az ifju párnak, szerencsét, megelégedést és tartós boldogságot kívánunk.

— Szerencsétlen hűvös áldozata lett majdnem e hó 9-én, délután Csik-Pálfaiván László Ferencz, 13 éves suhanc. A mondott időben falujokban lakodalmot levén, — midőn a lakodalmas népség a templomba ment, a gyermek — minthogy atyja szánja vitte a meny-

asszonyt — felugrott melléje a szán oldalán. Alig haladtak azonban a szomszéd lakásig, midőn egyszerre csak az udvarról kiugrott hirtelen egy másik ficzkó, hogy a nálunk ismeretes rossz szokás szerint a menyasszony tiszteletére, meglepetésül pisztolyát elsüsse. Siették azonban az irányt elhibázta s a löveg a gyermek hátán keresztül a mellébe fúródott. — Az előjáróság még az éjjel beszállította a nagy vérvesztéstől teljesen elalélt sérültet a megyei kórházba, hol is a löveg azonnal eltávolítván: remélhető, hogy életét is megmenti a gondos ápolás s a szakszerű gyógykezelés.

— Kiténtetett csikmegyei székely tanító. A múlt év augusztus havában (1890) Budapesten tartott országos tanítói gyűlésen Józsa Sándor gyergyóditrói tanító számoló eszközei és számoló kockák használata című népisk. számtani vezérkönyvéért dícsérő oklevéllel lett kiténtetve, sőt a mint a bírálatból kivehető, Józsa számoló eszközei s módszerei a leghasznavehetőbbnek bizonyult. A bírálat szöszertint így hangzik: „Az összes kiállított számológépek között a leghasznavehetőbbnek a Józsa Sándor gyergyóditrói kartársét tartjuk. Az általa készített számolóállvány, szét szedhető kockával az orosz számológép minden előnyével bir. Nagyobb mozgékonyaságával, a léczek tetszesszerűnti odaillesztésével az egyes, ötös, tízes, meg százaz kocka alkalmazásával szemléltetés tekintetében még fölül is mulja az orosz számológépet. Mind a tízedes, mind a közönséges törtek fogalmát s velük való számolási gyakorlatokat is igen ügyesen tünteti fel ez a számológép. A félé szemléltetésére pl. két egyenlő részre bontatja szét a kockát, melyet azután ismét összeilleszthet. A harmadok, negyede, ötödök tízedek stb. szemléltetésére, három, négy, öt . . . tíz stb. egyenlő részre bontatnak fél egyes kockák s ismét egy egészzé rakhatók össze. Józsa számológépe ügyes, gyakorlati mesterre vall: nyugot lélekkel merjük az érdekelt kartársaknak pártoló figyelmébe ajánlani.”

— Ugyanilyen kiténtető elismeréssel találkozott a gyümölcsfatenyésztesről irt füzete is. (Lásd „néptanoda” 1890. évi f. 31 sz.)

— Olvasóköri gyűlés. „A gyergyószentmiklósi polgári olvasókör” a választmányának f. hó 6-án tartott gyűlésének határozata folytán f. hó 15-én rendkívüli közgyűlést fog tartani több fontos ügyek elintézése tárgyában.

— Eljegyzés. Gyóditrói kereskedő Lukács Márton f. hó 5-én tartotta eljegyzési ünnepélyét Mélik Ida kisasszonnyal, ifj. Mélik István kereskedő leányával. Az eljegyzés szűk családi körben folyt le és hozzá szerencsét kívánunk.

— A gyergyószentmiklósi kereskedői kör előmunkálatának megtétele végett kiküldött bizottság már bevégezte működését. Alakuló közgyűlés közelebb lesz, a melyen a már kész tervvel és alapszabályokkal fog a bizottság eléállani és azt a gyűlésnek előterjeszteni.

— Veszett kutya garázdalkodása. Gyergyó-Szentmiklóson nagy ijedelmet s nyugtalanságot okozott egy veszett eb csatangolása a városban. Az esetről a rendőri tudósítás a következőket mondja: F. hó 5-én helybeli Trohán Mihálynak megkötve levő kutyája a lánczot elszakasztotta s az utcára kerülvén, helybeli Andronik Istvánt és Demeter Lajos (Pikó nevű kéregetőt) megsértette, különösen az utóbbi karján veszélyesebb sebet ejtett. Továbbá megmardosott két vadaskutyát, több sertést. A rendőröknek tudomására jövén a eset, a gyanus ebet üldözöbe vették s azt sikerült kiirtani. A megejtett boncolás után konstatáltatott, hogy a kiirtott eb dühben szenvedett. A sértett emberek azonnal orvosi kezelés alá adattak a megmardott ebek a gypmesternél megfigyelés alatt állanak, a sertések pedig tulajdonosaik által zár alá helyezetttek és állatorvos jelenlétében sebek kiégettettek, szóval az előjáróság az óvintézkedéseket megtette. Mivel a kóbor kutyáknak belogatása a gypmester teljes sikerre nem vezetett, fegyveres egyének fogadtattak fel, kik a kóborló kutyákat a rendőrséggel együtt irtják. A megsértett egyéneket az előjáróság felküldi Budapestre a beoltó intézetbe.

— Farsang Gyergyóban. Gyergyó-Tölgyesen. f. hó 5-én igen jól sikerült jótékenczélü tánczes-tély volt id. Török Antalné, Doloreán Ágostonné, ifj. Török Antalné védnöksége és dr. Lázár János főszolgabíró elnöke alatt. A zenét a szászrégeni Müller bandája adta. A mulatság, mely igen kedélyes volt a reggeli órákban ért véget. — A gyószentmiklósi ipar. ifjak most másodizben rendeztek tánczes-télyt f. hó 7-én a Romfeldféle kávéház helyiségben a helyi szegény tanulókat segélyező egyesület javára. Az este-lyen derék iparosaink közöl számosan vettek részt. Hölgyközönség is szép számban jelent meg s vígan mulattak. A tánc reggeli 4 óráig tartott.

FARSANG.

Kaszinó-bál.

Gyergyó-Szentmiklós, 1891. február 6.

A gyergyószentmiklósi kaszinónak f. hó 1-én tartott bálján igen szép, elegáns közönség vett részt. A kaszinó e minden éves bálja által czélul nem azt tűzi ki, hogy nagyszámu közönsége s jövedelme legyen, mert egy régebbi határozata szerint meghívót csakis kaszinó-tagok kapnak, — ezeken kívül mások, ha különben igényt tartanak is, nem hivatnak meg. A bál sikerét csakis a jövedelvben keresi, e tekintetben pedig teljesen sikerültnek mondhatjuk. Ugy a bál díszese, mint a ritka jökevű fenntartotta ez évben is a régi jó hírnevet. A megjelent hölgyek közül a következők neveit jegyeztük fel: Csiky Dénesné (feketében), Csiky Kálmán (feketében), Czifra Mihályné (drapszínű selyem, kék virágos betéttel), Demeter Domokosné (feketében), Dobribán Jánosné Ujfalu-ból (fehér), Drótos Jánosné (feketében), Giacomuzzi Baptistné (feketében), Hoppé Lipótné (piros selyemben), Kádbó Vidorné Tölgyesről (feketében), Kopacz Antalné (feketében), Lázár Gyuláné (szürke selyemben), Lázár Antalné (feketében), Lázár Zakariásné (fekete bársonyban), Lázár Jánosné (acélszürke selyemben), Lázár Péterné (fahajszínű selyemben), Vákár Istvánné (zöld plüss), Bocsányi Irma (almazöld), Bocsányi Jolán (krém-szín), Eránosz Anna (fehérben), Fiala Itebi (fehérben), Görög Rebi (fehérben), Kádbó Aranka (fehérben), Kedves Erzsébet (rózsaszínben), Lázár Eliz (rózsaszínben), Zakariás-nővérek Kmetérvöl (fehérben rózsaszínnel).

A „Vörös-kereszt“ bálja.

(Riport.)

Csikszereada, 1891. február 8.

T. Szerk. Ur!

— Nos? — kérli Ön.

— Nos, — mondom én — tehát megtörtént.

— Mi történt meg? — kérli Ön.

— Hát nem tudja? Ez valóban felséges; így hát elbeszélhetem elejétől végig, úgy, a hogy történt.

— Ne fecsegen annyit, kezdje el már.

— Jól van, tehát elkezdem. Tetszik tudni...

— A dolgra... — A dolgra.

— Ugyan hallgasson t. szerk. ur, mert ha türelmetlenkedik, soha sem tudom elkezdni. Tehát tetszik tudni, a „Vörös-kereszt“ minden esztendőben szokott rendezni egy mulatságot, csak egyetlen-egyet, hanem aztán az minden tekintetben jól sikerül, pompás, páratlan, nagyszerű; de méltóztatásuk elhinni, hogy ezen emlékezetes mulatságok közül még csak meg se közelítette egyik is az e hó 7-én a „Csillag“ vendéglő termében a „Vörös-kereszt“ által rendezett jelmezes táncvígalmat.

Volt ott minden, a mi egy bált széppé, vonzóvá, kellemessé tehet.

Volt szép számu, díszes közönség, pompás jó kedv, fesztelenség — és a mi különösen az újság ingerével hatott, voltak csinos, választékos, megkapó jelmezek.

Elképáztott az ember szemé, ha megfigyelte a különböző népviseletekbe, állatok, madarak, lepkék, virágok, mithoszi lények alakjába öltözött szép és kecses hölgyeket, amint egymással beszélgetve csoportokat alkottak, fel s alá mozogtak vagy tánczközben lejtettek.

Ime itt van a kecses Yum-Yum igéző exotikus kosztümében, melyet a legmagasabbrangú japáni hölgyecské is irigy szemmel tekintettek volna. Ott röppen a postagalamb, discret, cainos, izléses jelmezzel. Méltóságteljes léptekkel erre sétál az éj királynéja ruháján a szende hold-dal s annak hű kísérőivel, a fényes csillagokkal, kormánypálcáján a gyöngyök a lámpák fényében megcsillanva, úgy ragyognak, mint társaik ott fenn a sötétkék égbolton. Itt andalog a csinos árvácska, valóban oly kedves jelenség, mint társai a virágok közt. Itt jönnek sorban: a hájos cigányleány, a kedves nyulacska, a hamis cizca, a szép arató leány, az érdekes szász leány, a csinos kalotaszegiek, — ott vonulnak fel érdekes csoportot alakítva a lepke, halászleányok, spanyol nő, oláh nők, a sötétség királynéja. Ezt az alakot látva, eszembe jutott egy poéta barátomnak ilyen alkalomra írt verse: Mint csillag a magas égen, iszonyu sötétben.

De hát t. szerk. ur, nem tudom én minde-niket ilyformán előszámlálni, ehelyett idemellekelem több szakértő feljegyzései nyomán, az általam betürendben összeállított névsort, mely fentebbi állításaimat igazolni fogja.

Ime a névsor:

Antal Ida (lepke), Antal Róza (szivhalász), Baló Katinka (postagalamb), Becze Ilka (árvácska), Böjthy Emma (czigányleány), Burnász Ilona (kalotaszegi leány), Dapay Frigyesné (Yum-Yum), Éltés Jakabné (spanyol nő), Fekete Etelka (székely leány), Hary Gézané (kalotaszegi nő), Heindl Emilia (galamb), Jancsó Erzsike (sweiczi nő), Lázár Riza (arató leány), Márton Ilona (székely leány), Mihálovicsné (radnai oláhnő), Nagy Ida (szász leány), Nagy S. Erzsike (nyulacska), Pap Györgyné (sötétség királynője), Sprencz Helén (ha-

lászónő), Vajna Máli (éj királynője), Br. Wardenér Szilvia (macska).

Tudósításom nem volna teljes, ha mellőzném azon hölgyek neveinek közlését, a kik nem voltak jelmezben.

Álljon itt azok névsora is:

Albert Balázsné, Antal Józsefné, Arnd Ernőné, Becze Antalné, Biális Ákosné, Bogády Gyuláné, Bogos Istvánné, Bokros Endréné, Borbáth Pálné, Boros Dénesné, Böjthy Endréné, Csanády Béláné, Császár Sámuelné, Doucha Bozséna, Endes Józsefné, Endes Ida, Gál Elekné, Gál Józsefné, Gál Gizella, Jakab Biri, Lakatos Mihályné, Lázarencz Lászlóné, László Domokosné, Márton Ferenczné, Nagy Imréné, Nagy Sándorné, Novotny Mariska, Pap Andrásné, Pál Gáborné, Pototzky Gergelyné, özv. Pototzky Gergelyné, Pototzky Alajosné, Peitl Mariska, Sprencz Györgyné, Szermerjai Lajosné, Szébeni Aranka, br. Wardenerné, Wellmann Etelka.

A négyeseket 30—40 pár tánczolta, ezeknek rendezését nagy szakértelemmel Gözsy Árpád, Gidófalvi és Szeredai hadnagyok eszközölték.

A mulatság a hajnali órákban ért véget.

A buzgó rendezőség és annak vezére Endes Ida aelnök meglehetően elégedve az eredménnyel, mert fáradságukat minden tekintetben fényes siker koronázta. A tiszta jövedelem 101 frt 12 kr.

Es ezzel, szerk. ur, tudósításomnak végre értem volna, ha nem kellene fölemlítenem egyet-mást, a mi nem közvetlenül a dolgra, de minden-esetre a dologhoz tartozik.

Ilyen, az egyetlen mulatóhelyiségnek szerencsétlen építési módja. Az eléggé megfelelő nagy terem mellett csak egy szűk, közvetlen a szabadba nyíló mellékhelyiség van, ide vannak utalva azok, kik a tánczban nem vesznek részt és a tánczosok is, ha enni, inni akarnak. Mindezek ilyen hideg tétlen a sűrű járás-kelés, ajtónyitogatás folytán egészségükkel játszanak. E türelmetlen állapoton némileg úgy lehetne segíteni, ha e szobának ajtaját elzárják és a bejárás az utána következő szoba ajtaján történne.

A vendéglősnő teljes odaadással igyekezett jóízű ételek (az italok a consortium terhére esvén) kiszolgálása által kiérdemelni e közönség elismerését, de a felszolgáló személyzet nem volt ele-gendő, s különösen a szünóra alatt az éhes, szom-jas s más frissítőkre vágyakozó urak propria ma-nu rekviráltak egy-egy fél liter bort, fekete kávé-t, fagyaltot, egy-egy darab sültet stb. stb. oman, a hol az található volt.

A zenét a csikszereadi első zenekar szol-gáltatta még pedig úgy, hogy az első czímet aligha kiérdemelték, pedig alig egy évvel ezelőtt még úgy játszottak, hogy játéku kivánni valót alig hagyott fenn.

A viszontlátásra a jövő farsangon.

Babilis.

IRODALOM.

Költemények Mátyás királyról. Irta Rudnyánszky Gyula, lapunk munkatársa. Mátyás királyról írt egyes költeményeit gyűjtötte össze és adta ki szerző egy kis füzetben, a mely kétféle kiadásban (20 és 10 kr) jelent meg Budapestén Rózsa Kálmán és neje kiadásában. Szerző ügylő-szik előszeretettel foglalkozik a nagy király dol-gaival, képzeletében áthelyezi magát ama fényes korba s lelkének egész melegevel énekel Mátyás-ról majd mint hatalmasról és hősről, majd mint bölcsről és tudósról, s midőn hosszabb ideig and-alog a fényes multnál, hirtelen eszébe jut a sivár jelen s imígy kesereg:

Mátyás éve nyomtalan lepergett,
Fényes ábránd kora sirba búlt...
Egy-két álmódó poéta-lelket
Illetett rajongóvá a mult.

A füzetben levő költemények tárgya majd-nem azonos; de különösen három a többiek felett kiválik. Ezek: „Mátyás király sirja“, „A négyszázadik év“ és „Költők Mátyás udvarában“. — „Mátyás király sirja“ legenda, melyet szebben aligha lehetett volna meg-írni. A költő dus fantazija és lelkének egész ereje nyilatkozik benne. A nagy király alakja benne hatalmas vonásokkal van rajzolva:

Oly fényes alakja, mint ég jelenése,
Nincs földi szem, mely hódolva ne nézze.
Ki mások urának született, királyul:
Mellette hűbéres szolgává silányul.

A füzet utolsó versében elmondja a költő, mily nagyrabecsülte a nagy király a lantosokat:

Trónjára ül, úgy hallgatja
A költőknek énekét.

S elmerengve szól eképpen:
„Ott a szellem, itt a rög!
Még a trónon is csak érzem
Elmulásom, kora végem
A dal mellett, mely örök.

A füzet a tanuló ifjuság számára kiválóan alkalmas.

Szerkesztői üzenetek:

— **B. M. urnak.** „Tanügyi karczolatok.“ Ilyen irányú czikket nem közölhetünk. Ilyenekkel a közügynek csak ár-tani lehet, de használni nem, — multból eredő kesernyés kifakadásoknak nem fogunk szolgálatába állani.

— **Sz. I. k. a-nak.** „Téli képek.“ Idejében kezűnkhez jutottak, de az ilyenekben az idén a valóságban is annyira volt részünk, hogy a hozzánk-jutott papírra írottak élvezetet nem nyújtanak. Nem használhatjuk.

— **X. Y. Cs.-a.** Még ha névvel lenne beküldve, sem közöljük. Ama verokedésről lapunk röviden már megemlék-zett s ezzel végeztünk is vele, mert az ügy vizsgálat alatt állván, megvagyunk győződve, hogy ki-ki érdeméhez képest megkapja a maga részét. — A czikket félretettük, ha éppen akarja, az Ön felelősségére a „Nyiltszóban“ való közlés végett átadjuk a kiadóhivatalnak. De ez pénzbe kerül. Valódi neve alatt beküldött nyilatkozatát várjuk.

— **Egy választó Gyantiméla.** Saját ügye és személye-iránti érdekből nem közölhetjük sorait. Ő a személyeskedés terére viszi az ügyet, a melyben rendezés a kezdő győzetik le, mert az ellenfél sem fog a kövel dobálásra kenyérral vá-laszolni. Olvassa el megégyeszer czikkünket s ki fog vele bé-külni. A mi pedig hitelességét illeti, biztosíthatjuk, hogy a legkomolyabb s leghitelesebb információk alapján íratott s kifogásai csakis tévedésből eredhetnek. Különben Ön is szá-m-talanszor azt mondja: „igaza van czikkirónak.“ — Feleletül csakis egy oly tárgyilagos czikknek adhatnánk helyet, mely az ügy jogi oldalát fejtegetné.

— **J. S. urnak.** Sem hozzá nem tettünk, sem belőle el nem vettünk; úgy, a hogy kajtuk; adjuk.

— **Ny. X. urnak.** Nem vettél el, térszlike miatt nem jelent meg. Jövő számunkban adni fogjuk A mostanit kö-szönjük és a mint tetszik látni: jó.

— **T. J. urnak Epost.** A székely muzeum csarnokát Sepsí-szentgyörgyön fogják építeni; tehát tessék odafordulni felvi-lágosításért.

— **B. J. urnak, Magyar-Lápos.** A kérdéses könyvet Kolozsvárt Stein János könyvkereskedésében kapható.

— **I. J. Löhner Wenzel urnak.** A kiadóhivatal a meg-rendelt számuokat január 1-től kezdve elküldte s az ezutának is pontosan menni fognak.

— **B. A. urnak Klvr.** Jelen számunkra későn érke-zett. Jövőre adjuk. Köszönet.

A kis luti húzása

Bűnn, 1890. február 4.

71. 16. 8. 38. 20.

Szabó Ferencz
kártyos és szígyártó, Csik-Szépviszen.
Ajánlja a n. érd. helyi és vidéki közönség becses figyelmébe meggyőzöbbit s a kor igényeinek megfelelően berendezett

Kártyos- és szígyártó-műhelyét,
hol mindennemű kártyos és nyerges szalba vágó munkát u. m. szűkek, diványok, kocsiülések és fűstőseket minden-nemű töltött és töltetlen butorok készletben tartának és megrendelhetők. — Továbbá készít mindennemű szígyár-tó-munkákat csinosan és felette jutányos árák mellett.

Megrendelések pontosan teljesíttetnek, jótállás mellett ké-szítetnek és levélbeli megkeresések, valamint vidéki megbízások lelkiismeretesen teljesíttetnek.
Jelszavam: **SZOLIDASÁG!**
Tisztelettel: **SZABÓ FERENCZ,** kártyos és szígyártó.

Sorvetőgépeket
a legkötűnőbb meritő kerékrendszerrel,
táncz- és részit-borondákat, ékéket
és egyáltalában minden névvel nevezhető

gazdasági gépek
és
esziközöket
rendkívül olcsó áron, részletfizetésre
ajánl **RIEMER EDE** első székely
gépraktára, Székely-Udvarhelytt. (1-6)